

079. Dertiende Groot Nederlands Dictee van het Davidsfonds

Finale voor de miniemen: Vlaamse onafhankelijkheid volgens de RTBF

Nog niet zo heel lang geleden, op dertien december om precies te zijn, beleefde ik als tv-kijker een avond om duimen en vingers van af te likken. Nietsvermoedend zapte ik de tv-kanalen rond op zoek naar beelden die me konden boeien en zich konden onderscheiden van de snertprogramma's van Amerikaanse makelij. Die avond raakte ik gefascineerd door de minutieus voorbereide mediastunt waarmee men bij de Franstalige omroep RTBF uitpakte en waarvan men de reikwijdte op dat moment nog bijlange niet kon inschatten. Hun gewone programmaschema werd na de begingeneriek van een banaal programma plots onderbroken voor een ietwat chaotische 'speciale uitzending'. Een docufictieprogramma dat die avond voor behoorlijk wat paniek zou zorgen.

De vorige keer dat een programma van dat kaliber voor zoveel ophef zorgde dateert al van 1938 toen Orson Welles in een radioprogramma, genaamd 'War of the worlds', uitpakte met de invasie van de marsmannetjes. Totaal onverwacht kondigde de zender het einde van België in z'n huidige structuur aan. Dat gebeurde niet in onderlinge overeenstemming – las de nieuwslezer met een uitgestreken gezicht voor – maar na een eenzijdige onafhankelijkheidsverklaring van Vlaanderen. Om het geheel nog echter te doen lijken werd de kijker meteen overspoeld met reportages die eerder op de dag zouden zijn gedraaid.

De koninklijke familie die in allerijl het koninklijk paleis verliet na een cruciaal topperleg met Guy Verhofstadt en de vicepremiers was er één van. Men suggereerde in een andere bijdrage dat de Belgische vlag al overal in Vlaanderen symbolisch werd verwijderd. Meteen daarop volgde een zogezegd rechtstreekse reportage van op het tarmac van de militaire luchthaven in Melsbroek vanwaaruit de koninklijke familie het land zou hebben verlaten met een onbekende bestemming. Er werd gefluisterd dat zij onderdak zou hebben gezocht in Kinshasa, de hoofdstad van de voormalige Belgische kolonie. Die verschillende reportages rond dit acute probleem werden dan nog eens commentariseerd door een reporter die aan de poorten van het koninklijk paleis in Brussel had postgevat. Meteen werd ook rechtstreeks naar Antwerpen geflitst waar een uitgelaten massa was toegestroomd om de onafhankelijkheid te vieren. Ondertussen moeten de lijnen van de telefooncentrale van de RTBF van een roodgloeiendheid hebben kunnen spreken waarvan elk interactief spelprogramma zou kunnen dromen. Meer dan dertigduizend bellers en vijftientigduizend sms'en. De website van de RTBF en die van de Franstalige krant "Le Soir" lagen toen door het grote aantal bezoekers op zoek naar bevestiging van het nieuws allang plat. De vraag is of geëmotioneerde zielen aan de telefoon een plausibele uitleg kregen of eerder met een kluitje in het riet werden gestuurd?

De nieuwsbulletins bleven elkaar opvolgen. Daarin werd vooral de nadruk gelegd op de negatieve gevolgen van de splitsing. De ene reportage was al geloofwaardiger dan de andere. Dat werd bijvoorbeeld mooi geïllustreerd in een bijdrage over een monsterfile op de Brusselse Ring. Van blokrijden was plots geen sprake meer.

Vlaamse auto's zouden snel na de onafhankelijkheid een Vlaams kenteken krijgen en de letter B zou vanzelfsprekend plaats ruimen voor VL. Allemaal nog vrij realistisch, al zou die erg gedetailleerde berichtgeving toch wel een belletje moeten hebben doen rinkelen. Een tram uit het Brusselse gewest

die in Tervuren werd tegengehouden, paspoortcontrole op de trein bij het overschrijden van de taalgrens, politieagenten als volleerde padvinders met een verrekijker op wacht om de taalgrens te bewaken. Een Vlaamse versie van de euro. Realisme maakte stilaan plaats voor satire. Op dat moment sloegen echter zoveel mensen totaal ontredderd in paniek dat ze elke zin voor realisme kwijt dreigden te raken. Ik moet zeggen dat ik zelf als ex-inwoner van de Vlaamse gemeente Sint-Genesius-Rode, een gemeente met taalfaciliteiten voor anderstaligen en bovendien grenzend aan Wallonië en Brussel, stiekem de buitenlucht opzocht om er me van te vergewissen of de blauwe bestelbusjes en het waterkanon van de oproerpolitie niet klaarstonden om de orde te handhaven mocht het nodig zijn. Niet dat ik in een dorp woonde waar om de haverklap rellen uitbreken, maar een gewone gemeenteraad kan daar soms aardig uit de hand lopen en tot oververhitte gemoederen leiden.

Sommigen vonden het een misplaatste grap. Anderen vonden het een springplank om de eventuele onafhankelijkheid van Vlaanderen bespreekbaar te maken. Heel wat politici hadden dan ook meegewerkt aan het fictieve programma. De reacties waren erg uiteenlopend. De ene bleek niet te weten in welke context zijn of haar antwoorden zouden gebruikt worden. Happart, De Decker en De Croo speelden het spel alvast ijverig mee. Leterme fulmineerde chagrijnig dat hij de methode om het debat aan te wakkeren van bedenkelijk allooi vond. Enerzijds sprak hij van sensatie, maar anderzijds zag hij ook politieke bedoelingen achter de uitzending. De grotere bevoegdheidsverdeling met het oog op een beter bestuur werd afgedaan als extremistisch. De meest extreme partijen van rechtse zijde vonden dat met de uitzending de Waal Modaal werd wakker geschud. De Vlaamse onafhankelijkheid is geen romantische utopie maar een realistisch scenario, vinden zij. Dat is duidelijk niet voor dovemansoren gesproken. Van een catastrofe hoor je hen niet praten, wel integendeel.

Los daarvan vond ik het wel leuk om er eens over na te denken wat er allemaal zou veranderen mocht Vlaanderen morgen onafhankelijk worden. Wat zou er nog zijn van faciliteiten? Zou Wallonië niet afstevenen op een faillissement zonder Vlaamse steun? Hoe zou Brussel uit de affaire komen als Europese hoofdstad? Zouden Wallonië en Vlaanderen Brussel zomaar aan de andere afstaan of wordt het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op zijn beurt ook nog eens onafhankelijk? Een andere vraag zou zijn wat het nut zou zijn van een onafhankelijk Vlaanderen in een steeds uitdeinend Europa. Het zou vast ook een bom belastinggeld kosten om allerlei diensten in een Vlaamse vorm te gieten. Neem nu de politie, brandweer en andere hulpdiensten, het leger, de post. Wat met de Belgische musea, kunstschaten en erfgoed? Misschien is het voor "Vincent Q" wel de uitgelezen kans om de Vlaamse administratie naar een eenvoudige vorm om te toveren. Dit Vlaams parlement zou de spil kunnen worden van ons nieuwe Vlaanderen, maar misschien ook wel de enige Vlaamse enclave in Brussel. Het GNT van het Davidsfonds zou misschien prompt kiezen voor een verhuis naar onze nieuwe Vlaamse hoofdstad Leuven, Mechelen of Antwerpen. Of misschien net niet.

Wie neemt uiteindelijk de specialiteiten die ons land nu kent onder zijn hoede? Zullen we van Vlaamse chocolade spreken in plaats van de wereldbepaalde Belgische chocolade? Zullen we de Belgische kazen en bieren blijven promoten of gaat iedere gemeenschap voor z'n eigen bier of kaas. Misschien worden we na een tijdje wel chauvinistisch en eten we alleen nog Vlaamse kaas met een Vlaams biertje. Voor de toeristen die in tien dagen Europa bezoeken kan het er alleen maar beter uitzien, want in plaats van in één land Brugge en Brussel te bezoeken, bezichtigen ze er nu voor

dezelfde prijs twee. Als dat geen meevaller is. Geen Amerikaan, Chinees of Japanner die erover zal struikelen.

Voor de Nederlanders ziet het er een stuk somberder uit bij een eventuele splitsing. De talloze Belgenmoppen zullen zeer waarschijnlijk snel aan kracht inboeten. Jammer, zal je denken, maar niet voor ons. Aan de moppen over Nederlanders wordt niet geraakt. We kunnen naar hartenlust blijven moppen tappen.

Heel anders ziet het eruit voor de financiële wereld. Wat doen we met de Bel-20? Of spreken we na een tijdje gewoon van een Vla-20? Dat lijkt me naar stabiliteit en betrouwbaarheid de meest veilige keuze, maar ik ken een gemeenschap die daar anders zal over denken.

We moeten ook enige voorzichtigheid en respect aan de dag leggen voor de generatie mensen, zeg maar belgicisten, die zich verdienstelijk hebben gemaakt voor ons land in zijn huidige structuur. Denk maar aan oud-verzetsstrijders in de wereldoorlogen. Worden zij voortaan geëerd met Vlaamse en Waalse decoraties? Mijn grootvader zou daar als vaderlander niet om gelachen hebben. Hij veerde met de tranen in de ogen en de hand op het hart recht bij het horen van de eerste tonen van de Brabançonne. Het zou hem pijn gedaan hebben. Natuurlijk is dat een probleem dat zich langzaam maar zeker vanzelf oplost.

Tal van Belgische sporters zullen de waarde van een Belgisch record dat ze ooit in een topmoment realiseerden in waarde zien afnemen. De oplossing zou kunnen zijn dat een Belgisch record op dag één zowel een Vlaams als Waals record is. Een beetje gênant zou zijn als je na 20 jaar ziet dat er nog altijd een Belgisch record op de tabellen staat omdat geen enkel Waals of Vlaams atleet nadien ooit beter deed. Je moet immers al van goeden huize zijn om Eddy Merckx' records van de tabellen te fietsen. Om maar één voorbeeld te noemen.

Bert Anciaux schreeuwde ooit van de daken bij de voorstelling van zijn topsportmanager dat Vlaanderen het een stuk beter zou kunnen doen met een doorgedreven begeleiding van jonge sporters. Benieuwd wie bij de openingsceremonie in 2016 met de grootste delegatie het stadion binnenwandelt.

Onze Rode Duivels zouden waarschijnlijk een stille dood sterven maar dat lijkt de laatste tijd niet meteen ons grootste verlies te worden. Over voetbal gesproken... Krijgen we een Vlaamse en een Waalse competitie of gaan Vlaamse en Nederlandse ploegen naar één competitie? Het zou alleszins niet slecht zijn voor de kwaliteit van ons voetbalspel. Wallonië zou in zo'n scenario enkel z'n wagonnetje kunnen aanpikken aan de Franse competitie. Een zware dobber.

Onze Thor heeft het er op het Junior Eurosongfestival schitterend van afgebracht. Voor zijn volwassen collega's zou het wel eens een calvarietocht door het pikkedonker kunnen worden. Samen ten onder in de strijd of gaan we meteen voor een wedstrijd in de wedstrijd? De strijd om de rode lantaarn. Aan talent zal het ons aan geen van beide kanten van de taalgrens ontbreken om die wedstrijd met glans te winnen. Dat hebben we in het verleden meer dan eens bewezen. Maar zeg nu zelf, zo wordt het misschien nog spannend.

Bijkomende proef (voor het scheiden van eventueel ex aequo gerangschikte deelnemers)

In de oorspronkelijke opgave waren 12 gecursiveerde woorden verkeerd gespeld.

1. Enkele lagereschoolkinderen tutoyeren de geïnviteerde nieuwe inspecteur wanneer die voor het eerst bij hen op school langskomt en hun een vraag stelt over het knutselwerkje in papier-maché waaraan ze bezig waren.
2. Terwijl ze door dierenrechtenactivisten werd uitgejouwd omwille van haar bontmantel, genoot de controversiële filmdiva van een verrukkelijk vanillevlaatje en een cappuccino op een zonovergoten terrasje.
3. Satellietschotels ontsieren het straatbeeld in de al zo verpauperde wijk waar ook gerenommeerde tatoeëerders een vaste stek hebben.
4. Het is degoutant hoe de resultaten van de enquête werden geboycot door de media. Van een desillusie gesproken.